

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2025 р. №
Київ

Про затвердження Програми розвитку виробництва біометану на період до 2035 року

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Програму розвитку виробництва біометану на період до 2035 року, що додається.
2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, відповідальним за виконання Програми, затвердженої цією постановою, подавати щороку до 1 березня, що настає за звітним періодом, Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства інформацію про результати виконання Програми, затвердженої цією постановою, для її узагальнення і подання до 1 квітня Кабінетові Міністрів України.

Прем'єр-міністр України

Ю. СВИРИДЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від _____ 2025 р. № _____

ПРОГРАМА
розвитку виробництва біометану на період до 2035 року

Аналіз поточного стану розвитку виробництва біометану

Програма розвитку виробництва біометану на період до 2035 року (далі – Програма) розроблена на виконання пункту 290 плану пріоритетних дій Уряду на 2025 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2025 р. № 1003-р (далі – план пріоритетних дій Уряду на 2025 рік).

Відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України Уряд повинен забезпечити впродовж 2025-2026 років інтеграцію з ринками Європейського Союзу українських ринків електроенергії, біометану, синтетичних та відновлюваних газів та спрямувати зусилля на виконання рекомендацій Європейської Комісії за результатами скринінгу, впровадження основних принципів дозвільних процедур для відновлюваних джерел енергії згідно з європейськими практиками.

Планом пріоритетних дій Уряду на 2025 рік передбачено необхідність створення умов для розвитку сфери виробництва біометану, зокрема шляхом міжнародного визнання українського біометану як відновлюваного газу шляхом ведення переговорів з Європейською Комісією та державами-членами ЄС.

Критерієм досягнення цілі щодо інтеграції ринків біометану України та Європейського Союзу у 2025 році є створення правових та інституційних умов для експорту українського біометану до Європейського Союзу, як сталого відновлюваного газу.

Україна, дотримуючись курсу на зменшення викидів парникових газів шляхом реалізації проектів у сфері енергоефективності та відновлювальної енергетики, визначеного Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), почала активно вживати заходів щодо переходу на відновлювані газу.

Згідно з повідомленням Європейської Комісії «Посилення кліматичних амбіцій Європи до 2030 року» від 17 вересня 2020 року для досягнення

кліматичної нейтральності до 2050 року необхідним є проміжний цільовий показник скорочення викидів парникових газів на 55 % до 2030 року.

Такі цілі зумовлюють не лише рух до покращення стану довкілля, а й розширюють економічні можливості, створюють робочі місця, розвивають енергетичну безпеку держав-членів Європейського Союзу, а також стимулюють інновації та закладають міцну основу для багатовекторного процвітання.

Водночас, збройна агресія Росії проти України, яка з 24 лютого 2022 року набула характеру повномасштабного збройного вторгнення, суттєво вплинула на політику відновлюваної енергетики, зокрема щодо біометану.

У зв'язку з цим Європейською Комісією 18 травня 2022 року прийнято План REPowerEU, в якому констатовано, що збройна агресія Росії завдала величезних збитків світовій енергетичній системі, спричинила труднощі через високі ціни на енергоносії та посилила занепокоєння щодо енергетичної безпеки, продемонструвавши надмірну залежність Європейського Союзу від імпорту газу, нафти та вугілля з Росії.

Європейський Союз визначив стратегічну ціль досягти 35 млрд куб. м виробництва біометану до 2030 року, що дозволить скоротити імпорт природного газу з Росії. Оціночні інвестиційні потреби для збільшення потужностей виробництва біогазу в Європейському Союзі та сприяння його перетворенню на біометан становлять 37 млрд євро протягом вказаного періоду.

Україна, рухаючись у згаданому векторі, теж почала активно розвивати напрямок біогазів. Так, вже у 2023-2024 роках в експлуатацію було введено перші 4 біометанові заводи сумарною потужністю виробництва 41 млн. куб. м на рік.

До кінця 2025 року планується введення в експлуатацію ще 4 біометанових заводів, будівництво яких наразі триває. Це збільшить сумарний обсяг річного виробництва біометану майже втричі – до 111 млн. куб. м на рік.

Сировиною для виробництва біогазу, а отже і біометану, є відходи рослинництва й тваринництва: солома, залишки зернових культур, пожнивні рештки, силос, гній, курячий послід тощо.

Суттєве зростання виробництва біометану може забезпечити потенціал сировини українського сільськогосподарства, який складає:

понад 25 млн га посівної площі сільськогосподарських культур (без врахування тимчасово окупованих територій), що забезпечують сировину у вигляді соломи пшениці, стеблової частки кукурудзи тощо;

понад 2,1 млн голів великої рогатої худоби (вихід гною близько 42 млн куб. м);

понад 4,8 млн голів свиней (вихід гною близько 24 млн куб. м);

0,9 млн голів дрібної рогатої худоби та 214 млн одиниць свійської птиці (вихід гною близько 0,8 млн куб. м).

За середніми розрахунками виробників біометану з 1 куб. м гною великої рогатої худоби можна виробити до 35-40 куб. м біометану, з 1 куб. м гною свиней — близько 18 куб. м біометану.

Отже, із зазначених обсягів гною великої рогатої худоби та свиней можна забезпечити виробництво близько 1,7 млрд куб. м біометану та 0,5 млрд куб. м біометану відповідно.

Біогазові та біометанові установки виробляють не тільки біогаз і біометан, але й дигестат — побічний продукт виробництва біометану. Використання дигестату в аграрному секторі відкриває широкі можливості для підвищення родючості ґрунтів, покращення їх структури та забезпечення високих врожаїв.

За середніми розрахунками виробників біометану вихід дигестату становить 90-98% від вхідної маси гною.

До 2030 року, продовжуючи інвестування в створення нових біометанових заводів, Україна може виробляти понад 1 млрд куб. м біометану на рік, зі зростанням потенціалу до близько 5 млрд куб. м у наступні десять років.

Україна має розгалужену газотранспортну систему, яка сполучає країни Центральної та Західної Європи, Балканський півострів Південної Європи та Туреччину. Річна пропускна здатність газотранспортної системи України на виході становить 170 млрд куб. м. Отже, зазначені обсяги Україна може транспортувати газотранспортною системою до країн Європейського Союзу та інших покупців.

06 лютого 2025 року Україна здійснила перший експорт біометану власного виробництва до Європейського Союзу газопровідним транспортом.

Варто констатувати, що Україна вже має значний прогрес в частині відповідності матеріальним та процедурним вимогам Директив ЄС RED II та RED III, що є фундаментом для його допуску на внутрішній ринок ЄС і для зарахування до національних цілей зі скорочення викидів. В основу відповідності покладено коректне енергетичне вимірювання, безперервну простежуваність у ланцюгу поставки, сертифікацію за визнаними Європейською Комісією системами підтвердження відповідності біометану критеріям сталості (міжнародна схема сертифікації) та роботу в моделі єдиного масового балансу, гармонізований із європейськими мережевими правилами.

Система вимірювання та обліку біометану побудована на енергетичних одиницях і покриває весь життєвий цикл партії — від моменту закачування у газову мережу до експорту. Вся продукція відображається в МВт·год або МДж, при цьому чинна національна нормативна база вже забезпечує двоєдиний облік у м³ та кВт·год.

Законом України від 02.11.2021 № 1850-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо запровадження на ринку природного газу обліку та розрахунків за обсягом газу в одиницях енергії» передбачено, що: з 1 травня, що настає за датою припинення або скасування воєнного стану в Україні, одиницею вимірювання енергії природного газу буде кіловат-година (кВт·год).

Визначення обсягу природного газу в одиницях енергії на ринку природного газу здійснюватиметься в один із способів у такій пріоритетності:

- 1) шляхом вимірювання обсягу природного газу в одиницях енергії;
- 2) шляхом переведення обсягу природного газу в одиницях об'єму (кубічних метрах) в обсяг природного газу в одиницях енергії (кіловат-годинах), що визначається за відповідним маршрутом згідно з кодексом газотранспортної системи, кодексом газорозподільних систем, затверджених НКРЕКП.

Закон України «Про альтернативні види палива» також передбачає для формування гарантії походження біометану внесення виробником біометану до реєстру біометану інформації щодо обсягу енергії біометану, поданого до газотранспортної або газорозподільної системи, в енергетичних одиницях (МВт*год.).

Кодекс газотранспортної системи, затверджений постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2493, та Кодекс газорозподільних систем, затверджений постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2494, регламентують фіксацію добових, місячних та інших показників фактичного об'єму й енергетичного обсягу передачі газу, включно з процедурами балансування за кожним виробником.

Кодекс газосховищ, затверджений постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2495, визначає, що алокація та експорт здійснюються виключно щодо партій, накопичених у межах газового місяця, що унеможливорює накладання ланцюжків поставки та підсилює коректність масового балансу.

Усі виробники біометану працюють під сертифікаційним наглядом згідно з міжнародною схемою сертифікації. Ланцюг постачання документується через систему доказів сталості (Proof of Sustainability, PoS) та ведення масового балансу в енергетичних одиницях на кожній ділянці руху товару, а аудитори такої міжнародної схеми сертифікації здійснюють періодичні та позапланові перевірки

дотримання вимог такої схеми. Кожна експортна партія супроводжується індивідуальним PoS, що відображає джерело біогенності, параметри викидів парникових газів, обсяг енергії та хронологію трансакцій від ін'єкції до пункту відвантаження. На митному етапі декларації оформлюються в енергетичних одиницях, Держмитслужба перевіряє документи щодо походження та транспортування біометану на рівні кожної партії, до експорту допускаються виключно обсяги біометану, фактично вироблені та задекларовані українськими операторами у відповідних журналах обліку та PoS.

Україна діє у моделі єдиного масового балансу RED III, інтегрованій у фізично об'єднану газову систему Європейського Союзу. Газотранспортна система України технічно з'єднана з мережами Польщі, Словаччини та Угорщини, що забезпечує фізичну та операційну сумісність потоків. Балансування, алокації та номінації здійснюються за процедурами, погодженими з ENTSOG, із використанням стандартизованих платформ та часових циклів, завдяки чому енергетичні показники та масово-балансові записи українських операторів безперешкодно зіставляються з практиками суміжних систем передачі. Така інтеграція унеможливорює подвійний облік біометану, забезпечує прозорість руху «зелених атрибутів» і гарантує, що експортовані партії біометану можуть бути прийняті на ринках Європейського Союзу без додаткових конверсій чи дублювання контролю.

Таким чином, вищевказана регуляторна та операційна архітектура забезпечує повну відповідність RED II/RED III і створює передумови для масштабування експорту українського біометану до Європейського Союзу із надійним визнанням його «зелених атрибутів».

Проте, для досягнення позитивного результату та реалізації біоенергетичного потенціалу сільського господарства, для сільськогосподарських виробників та інвесторів потрібно забезпечити належний інвестиційний клімат, дорадчі механізми реалізації біометанових проектів, підтримку з боку державних інституцій, а також якісну інтеграцію до системи торгівлі відновлюваними газами Європейського Союзу згідно з наведеними нижче цілями.

Мета і завдання Програми

Мета Програми полягає у забезпеченні сталого розвитку біометанової галузі в Україні як ключового елементу енергетичної та екологічної трансформації держави, підвищенні рівня енергетичної незалежності, зниженні викидів парникових газів відповідно до зобов'язань, взятих в рамках Угоди про асоціацію, та інтеграції України до європейського ринку відновлюваних газів.

Програма покликана сприяти досягненню стратегічної цілі — поступового заміщення природного газу відновлюваними газами, зокрема біометаном, через

активне нарощування виробничих потужностей, збільшення кількості та якості переробки відходів тваринництва та рослинництва, залучення інвестицій, формування нормативно-правового поля та розвиток внутрішнього і зовнішнього ринків біометану.

Досягнення зазначеної мети сприятиме:

- 1) скороченню імпорту природного газу та електроенергії;
- 2) підвищенню рівня енергетичної незалежності України;
- 3) розвитку аграрного сектору через диверсифікацію напрямів переробки сільськогосподарської продукції та відходів з неї;
- 4) залученню інвестицій у відновлювану енергетику;
- 5) створенню нових робочих місць, особливо у сільській місцевості;
- 6) забезпеченню виконання Україною міжнародних кліматичних зобов'язань.

Програма спрямована на розв'язання таких основних завдань:

1) формування та розвиток виробничої інфраструктури у сфері біометану, зокрема:

будівництво нових біометанових заводів на основі біогазових технологій, з урахуванням регіональних особливостей сільськогосподарського виробництва;

модернізація існуючих біогазових установок з метою їх переорієнтації на виробництво біометану (когенерацію);

поетапне збільшення сумарного обсягу виробництва біометану в Україні з 41 млн куб. м у 2024 році до понад 1 млрд куб. м у 2030 році та орієнтовно до 5 млрд куб. м у 2050 році;

2) створення сприятливого інвестиційного та регуляторного середовища для розвитку біометанової галузі, зокрема шляхом:

удосконалення законодавства України щодо відновлюваних газів, зокрема у частині запровадження національної схеми сертифікації, оподаткування, гарантій походження та підтримки виробників;

скасування експортного податкового (митного) навантаження на виробників біометану в Україні, незважаючи на країну призначення продажу біометану (окрім держав, які визнані Верховною Радою України державою-агресором);

запровадження механізмів державного стимулювання інвестицій у біометанову інфраструктуру (гарантії купівлі, «зелений» тариф, податкові пільги, компенсації процентних ставок тощо);

залучення міжнародної технічної допомоги, грантів та пільгового кредитування з боку ЄС, Європейського банку реконструкції та розвитку, Світового банку, інших фінансових установ для проектів, що стосуються виробництва або транспортування біометану;

3) розвиток сировинної бази для виробництва біометану, зокрема:

стимулювання використання органічних відходів сільськогосподарського походження (гній, послід, післяжнивні залишки, відходи тваринницьких комплексів тощо);

підтримка інтеграції малих та середніх фермерських господарств у виробничо-технологічні ланцюги постачання сировини;

визначення та картографування пріоритетних територій для розміщення біометанових установок, з урахуванням наявності сировини, логістики, інфраструктури;

4) інтеграція національної та європейської системи обліку та простежуваності біометану, зокрема:

повноцінне приєднання України до європейської системи Union Database (UDB), включно з національним газотранспортним оператором, для необхідної верифікації поданих до газотранспортної (газорозподільних) мереж обсягів;

дерегуляція технічних та нормативних умов для спрощення підключення виробників біометану до газотранспортної та/або газорозподільних мереж України;

включення газотранспортної системи України до «взаємопов'язаної газової системи», яка визнається єдиною системою мас-балансу в ЄС;

приєднання до європейських платформ обліку обігу відновлюваних газів та гарантій їх походження а також впровадження механізму визнання скорочень викидів парникових газів від використання українського біометану споживачами з ЄС для досягнення кліматичних цілей країн-членів;

5) підвищення інституційної спроможності органів влади у сфері регулювання біометану, зокрема:

створення міжвідомчих механізмів координації політики щодо розвитку біометанової галузі;

підвищення фахового рівня кадрів для реалізації програм підтримки виробництва біометану;

налагодження моніторингу та звітності щодо обсягів виробництва, споживання, експорту біометану та його впливу на викиди парникових газів;

б) інформаційна підтримка та популяризація біометанових технологій серед населення та бізнесу, зокрема:

проведення інформаційних кампаній для популяризації використання біометану як екологічно чистого виду палива;

стимулювання попиту на біометан серед промислових споживачів, аграріїв, підприємств тепло- та електроенергетики;

просування українського біометану, як експортного продукту, на ринки Європейського Союзу.

Очікувані результати реалізації Програми

Реалізація Програми дозволить створити передумови для сталого розвитку біометанової галузі в Україні як одного з ключових напрямів енергетичної трансформації та кліматичної політики держави. У межах виконання заходів Програми передбачається істотне нарощування потужностей із виробництва біометану, що сприятиме поступовому зменшенню залежності України від імпорту викопного палива, насамперед природного газу з Російської Федерації, підвищенню рівня енергетичної безпеки, розвитку внутрішнього ринку відновлюваних газів та інтеграції у спільний європейський енергетичний простір.

До кінця 2025 року планується ввести в експлуатацію нові біометанові заводи, що дозволить збільшити щорічний обсяг виробництва біометану до 111 млн куб. м. У середньостроковій перспективі, до 2030 року, очікується досягнення рівня виробництва біометану понад 1 млрд куб. м на рік, а до 2035 року — до 2,1 млрд куб. м на рік. Така динаміка розвитку дасть змогу Україні значно скоротити потребу в імпортному природному газі, диверсифікувати джерела енергії та знизити викиди парникових газів відповідно до національно визначеного внеску України до Паризької кліматичної угоди та зобов'язань, взятих в рамках Угоди про асоціацію.

У межах реалізації Програми очікується активне залучення інвестицій в біоенергетичний сектор, зокрема шляхом створення сприятливого регуляторного середовища та використання потенціалу міжнародного фінансування. Передбачається активізація економічної діяльності у сільській місцевості завдяки розвитку сировинної бази з відходів аграрного сектору та створенню нових виробництв, що, у свою чергу, сприятиме зростанню зайнятості населення.

Крім того, реалізація Програми дозволить започаткувати повноцінний експорт біометану до країн Європейського Союзу з використанням наявної газотранспортної інфраструктури, що забезпечить додаткові надходження до

державного бюджету, підвищить інвестиційну привабливість України, як партнера на енергетичному ринку Європи, та сприятиме зміцненню позицій держави, як постачальника відновлюваних енергоносіїв.

Результатом Програми також стане впровадження національної схеми сертифікації, що відповідає вимогам Європейського Союзу, що забезпечить прозорість обігу, контроль якості та відстеження походження біометану, як екологічно чистого палива. Підвищення обізнаності населення, бізнесу та органів місцевого самоврядування щодо переваг використання біометану дозволить розширити його застосування у промисловості, транспорті та теплогенерації, тим самим зробивши вагомий внесок у загальнонаціональний курс на «зелену» економіку та енергонезалежність.

Окремо варто виділи позитивні наслідки для виробництва та експорту зрідженого біометану, що буде співвідноситися з основними енергетичними тенденціями у світовому транспорті — можливість використання біометану в зрідженому (біо-LNG) вигляді. Використання біометану в громадському транспорті може значно знизити забруднення повітря у великих містах. Біометан доцільно використовувати не тільки на автомобільному транспорті, а й на водному та залізничному транспорті. Використання біометану, як моторного палива, дозволить сільгоспвиробникам отримувати власне джерело енергії з відходів та залишків власного виробництва.

Результатом Програми є запровадження в Україні мандату на вуглецеву інтенсивність пального, що є ключовим кроком для повноцінної гармонізації з європейським правом, переходу до сучасної кліматичної політики та створення довгострокового попиту на сталі палива в транспорті й суміжних секторах. На відміну від традиційних підходів, що спираються на обсяги в літрах або відсоткові домішки, модель, базована на вуглецевій інтенсивності (Carbon Intensity, CI), прямо прив'язує регуляторні вимоги до реальної кліматичної користі кожного МДж енергії.

Етапи реалізації Програми

Реалізація Програми передбачається у кілька послідовних етапів, кожен з яких має чітко визначені завдання та орієнтири. На початковому етапі, який охоплює 2025-2026 роки, планується створення законодавчої та інституційної основи для повноцінного функціонування біометанового сектору. Зокрема, оновлення національного законодавства у сфері відновлюваних газів, затвердження технічного регламенту природного газу, що передбачатиме для біометану допустиме значення вищої теплоти згоряння на рівні не нижче 10,5 кВт·год/м³ при 25 °C/0 °C, розробка механізмів державної підтримки

виробників біометану, а також забезпечення приєднання України до системи Європейського Союзу Union Database (UDB).

На другому етапі, що охоплює 2027-2030 роки, основна увага буде зосереджена на масштабному розвитку виробничих потужностей. Передбачається активне будівництво нових біометанових заводів, інтеграція їх у національну газотранспортну систему, запровадження національної схеми сертифікації та гарантій походження біометану, а також запуск фінансових інструментів, які стимулюватимуть інвесторів. Водночас буде продовжено гармонізацію українського законодавства із законодавством ЄС.

Третій етап реалізації Програми, який охоплює 2031-2035 роки, передбачає стабілізацію та подальше масштабування галузі. Очікується досягнення запланованих обсягів виробництва біометану, розширення його експорту до країн ЄС, удосконалення технологічних процесів виробництва біометану, підвищення енергоефективності виробництва біометану, а також оновлення стратегічних цілей Програми, з урахуванням зміни європейського кліматичного та енергетичного контексту.

Механізми реалізації Програми

Реалізація Програми здійснюватиметься з використанням комплексного підходу, що охоплює законодавче, інституційне, фінансове, технологічне та організаційне забезпечення її виконання. Основними виконавцями Програми виступатимуть центральні органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, профільні асоціації, підприємства енергетичного та аграрного секторів, а також міжнародні партнери. Координація впровадження Програми здійснюватиметься через міжвідомчі робочі групи за участю представників органів влади, бізнесу та громадськості.

Операційний план реалізації Програми розвитку виробництва біометану на період до 2035 року, що додається, забезпечить чіткий розподіл завдань між центральними органами виконавчої влади та очікуваних результатів від їхньої реалізації.

На законодавчому рівні буде забезпечено прийняття нормативно-правових актів, які регламентуватимуть процеси виробництва, транспортування, сертифікації та обігу біометану. Буде запроваджено систему гарантій походження та інструменти контролю якості біометану. Особлива увага приділятиметься впровадженню цифрових платформ обліку та реєстрації обсягів виробництва та споживання біометану.

Організаційна реалізація передбачає формування щорічних планів заходів, моніторинг виконання та коригування напрямів Програми відповідно до

результатів її впровадження. Значну роль відіграватиме розвиток публічно-приватного партнерства та залучення міжнародних інституцій, а також проведення освітніх кампаній для широких верств населення та бізнес-середовища.

Фінансове забезпечення Програми

Фінансування заходів в рамках реалізації Програми передбачається здійснювати за рахунок фінансової (кредитної та грантової) підтримки міжнародних партнерів, міжнародних фінансових організацій, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Важливою складовою фінансування стануть інвестиції з боку приватного сектору, які будуть залучатися завдяки сприятливому інвестиційному клімату та стабільному правовому середовищу.

Окрім того, значну роль відіграватиме залучення ресурсів міжнародних фінансових установ, таких як Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк, Світовий банк, а також фінансових механізмів Європейського Союзу. Залучення грантів, технічної допомоги, пільгового кредитування дозволить прискорити реалізацію цільових інвестиційних проектів.

Моніторинг та оцінка ефективності

Для забезпечення належного контролю за реалізацією Програми буде запроваджено систему моніторингу, оцінки ефективності та звітності. Центральні органи виконавчої влади, відповідальні за впровадження Програми, щорічно подаватимуть узагальнені звіти про хід виконання заходів.

В межах моніторингу буде відстежуватись виконання ключових індикаторів, зокрема, обсягів виробництва та експорту біометану, рівня залучених інвестицій, скорочення викидів парникових газів, кількості створених робочих місць, зростання частки біометану в енергетичному балансі України. Оцінка ефективності Програми здійснюватиметься на основі порівняння планових і фактичних результатів, а також із урахуванням експертних висновків.

За результатами моніторингу передбачено оновлення планів реалізації Програми, також адаптацію напрямів розвитку галузі відповідно до змін кліматичної, енергетичної та економічної політики Європейського Союзу. Такий підхід дозволить забезпечити гнучкість, відкритість і результативність державної політики у сфері біометану.

Очікувані результати реалізації Програми

Реалізація Програми сприятиме формуванню в Україні повноцінного та ефективного біометанового сектору, як складової частини енергетичної трансформації держави у контексті переходу до сталої, кліматично нейтральної економіки. Очікується, що впровадження передбачених заходів забезпечить зростання внутрішнього виробництва біометану з поступовим досягненням його обсягу понад 1 млрд куб. м — до 2030 року та до 2,1 млрд куб. м — у довгостроковій перспективі до 2035 року. Такі показники дозволять покрити значну частину потреб у газоподібному паливі, як у промисловості, так і в комунально-побутовому секторі.

Розвиток біометанової галузі сприятиме підвищенню енергетичної незалежності держави, зменшенню критичної залежності від імпорту природного газу, особливо з джерел постачання держави-агресора, а також інтеграції України в європейський ринок відновлюваних газів. Очікується, що внаслідок реалізації Програми Україна зможе не лише забезпечувати внутрішній попит, а й здійснювати системний експорт біометану до країн Європейського Союзу через наявну газотранспортну систему, що сприятиме економічній вигоді та зміцненню позицій України як стратегічного партнера Європейського Союзу у сфері сталої енергетики.

Запровадження сучасних технологій переробки органічних відходів, побічної агропромислової сировини та біомаси позитивно вплине на екологічний стан довкілля, сприятиме зменшенню обсягів викидів парникових газів, поліпшенню управління відходами у сільському господарстві, зниженню рівня забруднення водних та ґрунтових ресурсів. Зменшення викидів CO₂ внаслідок заміщення викопного палива відновлюваними джерелами енергії стане важливим внеском України у виконання міжнародних кліматичних зобов'язань, зокрема Національно визначеного внеску до Паризької угоди.

Реалізація Програми також стимулюватиме економічну активність у сільських громадах, сприятиме створенню нових робочих місць, розвитку локальних виробничих кластерів та підвищенню добробуту населення. Передбачається, що реалізація інвестиційних проектів у сфері біометану дозволить залучити значні приватні та міжнародні капіталовкладення, зокрема понад 500 млн євро до 2030 року, що посилить фінансову стійкість галузі.

У рамках реалізації Програми буде впроваджено прозору електронну систему облікових записів, призначену для реєстрації поданого до газотранспортної або газорозподільної системи та відібраного з газотранспортної або газорозподільної системи обсягу біометану, а також для формування гарантій походження біометану, їх передачі, розподілу або погашення та надання сертифікатів

походження біометану – реєстр біометану, який вестиметься центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження та альтернативних видів палива.

Реєстр біометану відповідатиме вимогам Європейського Союзу та дозволить забезпечити простежуваність продукції на всіх етапах – від виробництва до кінцевого споживання або експорту.

Крім того, буде посилено рівень поінформованості споживачів, бізнесу та органів місцевого самоврядування щодо переваг біометану, як екологічно безпечного та економічно ефективного енергоносія.

Очікуваним результатом Програми також стане закріплення України, як одного з ключових виробників біометану у Східній Європі, що відкриє додаткові можливості для участі в загальноєвропейських кліматичних і енергетичних ініціативах, сприятиме зміцненню міжнародної співпраці, а також наближенню України до стандартів і політик Європейського Союзу у сфері сталої енергетики та екології.

Додаток
до Програми

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН
заходів з реалізації Програми розвитку виробництва біометану на період до 2035 року

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуваний результат
Ціль 1. Удосконалення правових засад розвитку та функціонування виробництва біометану, зокрема в частині приведення у відповідність до законодавства Європейського Союзу та узгодження юридичних механізмів визнання гарантій походження біометану			
1. Підготовка переговорної рамки для визначення нормативно-правових актів, які потребують уточнення для повноцінного приєднання України до Union Database	Міненерго Мінекономіки	2026 рік	Затвердження узгодженої рамки для комунікації з Європейською Комісією щодо визначення центральних органів виконавчої влади та переліку нормативно-правових актів, які потребують уточнення
2. Забезпечення проведення технічних консультацій між Міненерго, ТОВ «Оператор ГТС України» та представниками Європейської бази даних (Union Database) з метою сприяння ухвалення рішення на рівні держав-членів ЄС про простежуваність одиниць біометану, виробленого в Україні	Міненерго НКРЕКП Держенергоефективності	2026 рік	Внесення необхідних змін до Кодексу газотранспортної системи, Кодексу газорозподільної системи, які дозволять Україні на рівні держави верифікувати партії біометану

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуваний результат
3. Ініціювання укладення договору між Україною та Європейським Союзом щодо взаємного визнання гарантій походження для біометану, виробленого в Україні	Міненерго Мінекономіки Держенергоефективності	2026 рік	Відкриття безперешкодної торгівлі біометаном між Україною та ЄС
4. Забезпечення проведення комунікації з Європейською Комісією щодо офіційного роз'яснення для держав-членів ЄС, що український біометан, поданий до газової мережі та сертифікований відповідно до визнаних Європейською Комісією добровільних схем сертифікації, відповідає релевантним директивам ЄС у сфері відновлюваної енергетики та може бути врахований до цілей держав-членів ЄС з ВДЕ (згідно з RED III та Імплементативним Регламентом Комісії (ЄС) 2022/996 від 14 червня 2022 р. щодо правил перевірки критеріїв сталого розвитку та скорочення викидів парникових газів, а також критеріїв низького ризику непрямої зміни землекористування)	Міненерго Мінекономіки	2026 рік	Забезпечення безперешкодного отримання премії («зеленого» тарифу) на партії біометану, які експортовано з України до ЄС

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуваний результат
5. Супроводження у Верховній Раді України законопроекту щодо скасування експортного мита на експорт біометану, виробленого в Україні, до третіх країн	Мінфін Міненерго	До прийняття Закону	Розширення географії торгівлі біометаном за межі країн Енергетичного співтовариства
6. Подання Кабінетові Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту природного газу», що передбачатиме допустиме значення вищої теплоти згоряння на рівні не нижче 10,5 кВт·год/м³ при 25 °C/0 °C	Міненерго	2026 рік	Створення умов, які сприятимуть подачі біометану в газотранспортну систему України
7. Розробка нормативно-правових актів, які регулюють використання біометану, як палива моторного	Мінрозвитку Держенергоефективності	2027 рік	Поширення екологічно чистого палива для транспорту
8. Розробка та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту, який передбачатиме скасування податку на викиди CO ₂ для біопалив, включно з біометаном, згідно з системою Європейського Союзу	Міненерго Мінфін	IV квартал 2026 року	Сприяння використанню біопалива, зокрема домогосподарствами

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуваний результат
9. Запровадження національної схеми сертифікації біометану	Мінрозвитку Міненерго Держенергоефективності	2027-2028 роки	Відповідність національної схеми сертифікації біометану вимогам Європейського Союзу, забезпечення можливості вибору суб'єктами господарювання міжнародних схем сертифікації або національної схеми сертифікації біометану, покращення контролю держави за відповідністю біометану критеріям сталості